

Ткаченко М.О.

Асистент НТУ «ХП», м Харків

ОЦІНКА ПОТЕНЦІЛУ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ НА КОЖНОМУ ЕТАПІ ЙОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ

Промислове підприємство являє собою організовану множину структурних підрозділів, яким притаманні відносна цілісність, склад, структура, ієрархічна організація, динаміка функціонування, особливості і умови функціонування. В процесі дослідження інноваційних процесів на промисловому підприємстві на передній план виходить потенціал інноваційного розвитку (ПР) підприємства та процес управління ним.

З метою дослідження процесу функціонування та управління ПР промислового підприємства необхідно перш за все більш детально розглянути процес інноваційного розвитку суб'єктів господарювання.

Розвиток економіки та суспільства призвів до необхідності використання нових методів та інструментів управління на промисловому підприємстві. Перш за все це пов'язано з еволюцією системи управління підприємство, так, наприклад, І.Ансофф вважав, що можна виділити чотири етапи в розвитку цих систем:

1. Управління на основі контролю за виконання (постфактум).
2. Управління на основі екстраполяції, коли темп змін прискорюється, але майбутнє ще можна передбачати шляхом екстраполяції минулого.
3. Управління на основі передбачення змін, коли почали виникати несподівані явища і темп змін прискорився, проте не настільки, щоб не можна було вчасно передбачити майбутні тенденції і визначити реакцію на них.
4. Управління на основі гнучких екстрених рішень, яке складається в даний час, в умовах, коли багато важливих завдань виникають настільки нестримно, що їх неможливо вчасно передбачити. [1,с.29]

Безперечним є той факт, що разом із системами управління відбувалася зміна шляхів розвитку промислового підприємства.. Так, С.М. Ілляшенко вважає, що розвиток підприємств можна забезпечити трьома шляхами – екстенсивним, інтенсивним науково-технічним та інноваційним науково-технічним.

Екстенсивний – передбачає розширення обсягів виробництва і збуту продукції; відбувається в умовах ненасиченого ринку, при відсутності гострої конкуренції, в умовах відносної стабільності середовища господарювання; пов'язаний зі зростаючими витратами ресурсів. У наш час даний шлях розвитку практично вичерпав себе, оскільки ринки вже заповнені товарами.

Інтенсивний науково-технічний – передбачає використання досягнень науки і техніки для удосконалення конструкції і технологій виробництва традиційних продуктів з метою зниження собівартості їх виробництва, підвищення якості конкурентоспроможності. Перехід на цей шлях розвитку відбувався в Україні з причини насичення ринків, вичерпання дефіцитних ресурсів, зростання конкуренції на ринку.

Інноваційний науково-технічний – передбачає безперервне оновлення асортименту продукції і технологій виробництва, удосконалення систем управління виробництвом і збутом. [2, с.19-20]

Отже, можна зробити висновок, що на сьогоднішній день актуальним є лише останній – інноваційний науково-технічний шлях розвитку економіки, прямувати яким вітчизняні промислові підприємства зможуть лише завдяки використанню останньої моделі системи управління, тобто за допомогою управління на основі гнучких екстрених рішень.

При цьому в процесі функціонування ППР підприємства здійснюється безперервний перехід його з одного можливого стану до інших. Першим етапом є формування ППР, тобто накопичення критичної маси необхідних ресурсів, другий етап – використання ППР, метою якого є отримання економічного ефекту. В умовах суттєвого скорочення життєвого циклу

інновацій, наступним етапом функціонування стає етап оптимізації, який полягає у вдосконаленні структури ППР і приведенні її у відповідність вимогам внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства. Останній етап функціонування автоматично стає першим етапом для наступного циклу розвитку ППР. Тривалість етапів функціонування інноваційного потенціалу підприємств безпосередньо залежить від характеру та сили впливу інституціонально-економічних форм, притаманних зовнішньому і внутрішньому середовищу інноваційної діяльності підприємств.

На сьогоднішній день теорія і практика дослідження інноваційного потенціалу накопичила ряд методичних підходів до визначення його рівня, серед яких ресурсний, процесний, структурний та інтегральний.

Всі існуючі методи оцінки в цілому можна розділити на наступні основні групи: визначення рівня інноваційного потенціалу на основі ресурсів, що є у фірми-інноватора; визначення рівня інноваційного потенціалу на основі етапу життєвого циклу фірми-інноватора або галузі-інноватора; визначення рівня інноваційного потенціалу на основі економіко-математичного моделювання різного роду показників мікро- і макrorівнів.

На кожному етапі функціонування ППР використовуються відповідні підходи до оцінки. Так, на етапі формування у нагоді стає ресурсний підхід, на етапі використання – процесний та структурний, а інтегральний підхід до оцінки використовується на етапі оптимізації ППР. В рамках кожного підходу використовуються різні методики, що дає змогу отримати результати, необхідні для прийняття коректних рішень стосовно подальшого функціонування ППР. З метою розвитку питань оцінки ППР промислового підприємства доцільним стає подальше вдосконалення управління його функціонуванням на різних етапах.

Список літератури: 1. Ансофф И. Стратегическое управление / Сокр. пер. с англ. – М.: Экономика, 1985. – 519 с. 2. Ілляшенко С.М. Управління інноваційним розвитком: Навч. посібник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Суми: ВТД „Університетська книга”; К.: Видавничий дім „Княгиня Ольга”, 2005. – 324 с.